

R. P. Thomæ Tamburini È Societate Jesu Opera Omnia

Tamburini, Tommaso

Lugduni, 1689

§. 1. Prima obligatio. Cohabitatio.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-78172](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-78172)

non esse obligandum, secundum Sanch. n. 14. & Castropal. n. 5. ducere uxorem volentem eum sequi, quia nimis id molestum esset ipsi viro & nimis indecens uxori.

13. Nota, quamvis longam peregrinationem nemo ex coniugibus vovere, vel suscipere valeat licite, nisi ex aliqua necessitate, vel, nisi ex mutuo consensu, idque iuxta dicta num. 11. brevem tamen suscipere, vel vovere potest vir, invitata uxore; sed non uxor, invito viro. Ratio est, quia vir non est uxori subditus, cum ipse sit uxoris caput, unde liberior vir esse debet in iis, quae non multum offendunt rationem coniugii, quam uxor, quae cum subdita sit viro, à viro gubernanda est, praesertim in eiusmodi peregrinationibus quae, tametsi breves, mulieri nequaquam convenire, nisi cum quibusdam circumstantiis solent.

Cohabitatio cum Coniuge excommunicato.

14. Ex dicta cohabitationis obligatione, ne ea sit unquam impedita, conceditur coniugi, ut licite possit cum altero communicare, etiamsi is sit excommunicatus vitandus, ut omnes docemus, & ego diserte iterum, & minus dicam si Deo placuerit, in *Tractatu de Excommunicatione*, in explicatione illius carminis: *Vile, Lex, Humile, Res ignorata, Necessitas*, ubi particula, *Lex* significat legem Matrimonii, illuc ad, ubi excipiemus participationem in crimine criminoso, &c.

A Servitute cohabitatio coniugum non impedienda.

15. De hac re satis multa dixi *supra*, n. 1. de imped. c. 3. Solum in praesentia restat sequens doctrina.

Matrimonium inter duos liberos ejusmodi effectum inducit, ut neuter licite possit, se in servitutem tradere, seu vendere, altero invito; id enim praeter gravem ignominiam quam affert alteri, maximum praedicat obligationi cohabitationis praerudicium ferret.

16. Invenio autem nonabile discrimen inter virum, & uxorem. Nam uxor non potest se valide vendere absque viri consensu, potest se valide (quamvis illicite) vendere vir sine consensu uxoris. Ratio est, quia, uxor ob subjectionem, quam habet sub viro non potest de se disponere, potest, quantum est ex hoc capite iustitiae, vir, qui non est subiectus uxori, nisi inconvenientibus ad redditionem debiti coniugalitatis, quam certe servitus ex se non impedit. Hanc sententiam sequuntur Sanch. lib. 7. matr. d. 23. num. 2. citans D. Thomam Averl. q. 22. matr. sect. 1. c. *Rursus*, alique, sed Pontius lib. 7. matr. c. 44. aequales facit in hoc coniuges, & invalidam esse putat, invito altero sui cuiuscunque coniugis venditionem, quam aequalitatem probabiliter adesse, negare non possum.

17. Dixi (altero invito) ex communi enim consensu non esse peccatum se vendere quantum est ex capite iustitiae, quia volenti, & consentienti non fit iniuria: Nam ceterum scimus omnes, facile posse intervenire alia inconvenientia, unde illicita esset ejusmodi venditio.

18. Advertendum tandem est, in eo casu quo venderet se vir, volente uxore; ipsam uxorem non amittere suam libertatem, sed solum sibi praedicare non parum. Tunc enim ejus vir factus iam servus, ipsa consentiente, debet praeferre obsequia Domini obsequiis, aliis debitis ipsi uxori. Idem dic, si uxor, consentiente viro, (Qui certe mihi videtur casus moraliter impossibilis) se vendat.

§. II. Secunda, & Tertia coniugum obligatio.

Idest:

Mutua praestatio alimentorum, & educatio filiorum, Remissive.

De his quaestionibus dictum est à me satis lib. 5. in *Deal.* c. 3. §. 3. quem locum studiosus adire facile poterit, vel adeat Averl. q. 22. matr. sect. 4. & Castropal. d. 2. de spons. p. 5. §. 2. de priori argumento bene differens, & de posteriore Bonac. cit. cap. 4. *Deal.* praec. aliof. que ibidem citatos.

Page 111.

§. III. Quarta coniugum obligatio.

Idest:

Correlatio Mutua.

1. **V**ita magna coniunctio, quae est inter coniuges, exigit, ut mutuo iidem se coniugali affectu corrigan, & ad peccata evitanda, se invicem adjuvent, id, quod duobus fieri potest modis. Primo, adhortatione. Secundo punitione. Tum igitur vir, tum coniux adhortatione aut poterunt, & aliquando, iuxta regulas correctionis fraternae, debent: ita tamen, ut vir, (quippe qui uxoris caput) illa, quae pertinent ad familiae gubernationem, possit uxori praecipere, sed praecipere non possit uxor viro, nam haec solum poterit, debetque propinere, atque illa prudenter virgere.

2. At verò, quoad punitionem, nullo modo conceditur uxori, posse virum punire, viro autem uxorem punire leviter, & moderatè, conceditur: leviter, inquam (quia ipsa serva non est, sed viri socias, atque una caro cum illo.) Et quidem nunquam ex odio, sed ex Charitate, Zelo, & Amore iustitiae. Semper autem iuxta proportionem culpae, imò levius, quam culpa requirit, ut max inter coniuges, & amor custodiatur. Hinc fit, ut, si grave delictum committat uxor, gravi punitione corrigendum, id ad maritum non pertineat, sed ad publicum Iudicem.

3. Si queras magis in particulari mensuram ejusmodi punitionis.

Respondeo, id, ita cordatè, ac breviter explicari à Castropal. d. 3. de spons. p. 5. §. 3. n. 31. ut satis sit ejus verba hic subscribere.

4. Certum est (inquit) non posse maritum punire uxorem panà mortis, mutilationis, exilii, perpetui carceris, (intelligo publici, vel perpetui, vel diuturni) vulneris, alteriusque percussione, ex qua ejus salus, vel membrum periculum subest; has enim panas sibi Respublica reservavit, quas nec Dominus, ratione servorum, permissit. Plerumque conferem, subtrahere cibi maritum uti debere in uxore puniendi, quia haec panas sufficiens videtur, ad communes defectus puniendos: Cui panas addi possunt aliquot reclusionis dies, etiam compedibus appositis: Uxorem tamen cadere lapidis, concutere pedibus, fustibus percutere, rariè permitterem, quia coniugali affectui, & amoris, qui semper spectandus est, haec graves punitiones, si frequentes sint, non leviter obsunt. Minus censeo concedendum verberum punitionem, quia haec servorum propria est; & licet aliquando causa urgente, ingenui soleant affici hac punitione, id contingit, cum in minore aetate sunt constituti. Quapropter (nisi causa gravissima virgeret) peccatum mortale exstimerem eam punitionem, etiamsi in suo genere levis, & moderata sit, quia ex se uxorem maxime dedecet, & in plurimum sententia praebeo divortii causam. Atque ait, suffinet Sotus, Sanch. Molina. Haec Castropalaus.

5. Rectè autem idem Doctor *ibid.* n. 3. notat, in hac re maxime esse spectandam loci consuetudinem; attentà uxoris conditione. Quippe uxor humilis, & plebei gravius puniri solet, quam nobilis; in cuius dicti confirmationem mihi affirmavit quaedam nobilis femina, nunquam hic Panormi à viris solere nobiles uxores, ne leviter quidem percuti, seu verberari: quod si quis, & id facere auderet, universos uxoris propinquos, dicebat, fore commovendos.

§. IV. Quinta conjugum obligatio, quae est respectu totius, scilicet, circa debitum coniugale? Remissive.

1. **H**aec est praecipua coniugum obligatio, quae scilicet hi tenentur debitum coniugale sibi invicem reddere, ad quod per contractum Matrimonii, ad prolem generandam, se se obtulerunt; Quoniam verò de ea lib. 7. in *Deal.* c. 3. §. 5. praesertim à §. 5. satis disputavimus, inde totam huius rei explicationem, sine molestia mea replicatione, habere facile potes.

V

CAPUT